

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKAI és VEGYES TARTALMU MEGYEI KÖZLÖNY.

Megjelenik hetenként kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Hirdetések és előfizetések fölvetetnek s egyes számok kaphatók helyben: Muzsik és Partics könyv- és könyvnyomdájában, Schön Adolf könyvkereskedésében, Hay Sándor dohánytöszdájében, valamint hirdetések s nyilttéri közlemények ugy a fővárosi mint a külföldi összes hirdetési irodákban. — Egy szám 10 kr.

ELŐFIZETÉSI DÍJ.

helyben hűsítés nélkül:

Egész évre . . . 8 frt.
Fél évre . . . 4 „
Ngyed évre . . . 2 „

vidékre postán küldve:

Egész évre . . . 9 frt — kr.
Fél évre . . . 4 „ 50 kr.
Ngyed évre . . . 2 „ 25 kr.

Neptanulónak helyben:

Egész évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 „
Ngyed évre . . . 1 „ 50 „

Neptanulónak vidéken:

Egész évre . . . 7 frt — kr.
Fél évre . . . 3 „ 50 „
Ngyed évre . . . 1 „ 75 „

Szerkesztési iroda és kiadóhivatal:
Sötét-szendes utca sarkán, Holender-lele házában, hová minden a lap szerkesztési részét illeto közlemény, az előfizetések és hirdetések is küldendők.

Bérmentelen leveleket nem fogadtunk el, kéziratok nem adunk vissza.

Szerkesztővel értekezhetni: d. e. 11 órától 12-ig és d. u. 3-tól 5 óráig.

Pénzintézetek.

Az uszaratörvény idős hatását lassanként érezni kezdi a társadalom. A vérszipolyok, titkos pénzüzérek, alatomos „Geld für Alles“-ek tünekednek s már-már kivészofélben van az embernyuzók legstereotipabb alakja, a gavallér uszoras.

Az uszora-törvény nagy világságot gyujtott az emberek agyában, az uszora pedig csak sötétben tenyészik. Nem mondhatunk meg hálaimát az uszaratörvény alkotóinak, nem hitetjük el, hogy az teljes mérvben uralkodik a tőkék fölött, de hisszük, hogy rövid idő alatt teljes mérvben kivívja ezíját.

Ha a titkos uszorasok seregét megriktulni latjuk elszomorít a nyílt uszorasok szaporodása. Azon nyílt uszorasoké, melyek a jogi személyiség köpenye alá rejtözve a közérdek trombitáját fujják meg, hogy az embereket kényelmesen tönkretethessék.

Az odium, mely az uszorasít mindenba utolérte, ezeket utol nem érheti, mert ezek a közönség védpaizsa alatt állanak, sőt viragzásuk látszólag a közönség jóléte mellett bizonyít, tesznek jótékony alapítványokat, ajándékoznak közérdeklora s elnemítják azon nyomorultak jajszávat, a kik vére verjétekből titokban zsiros dividendát gyurtak intézőknek, igazgatóknak s részvényeseik egy részének.

Ilyen nyílt uszoras k a vidéken a pénzintézetek legnagyobb részben.

Takarékpénztár, szövetkezet, bank a vidéken nem mindig s mindenütt, — de legtöbbször egyes uszorasok kezében eszköz arra, hogy embereket tönkre silányítsanak, s magukat gazdagítsák. Valóságos Molochként meredeznek szerte egy vidéken, fölfalva a tőkéket.

A kulisszák mögötti manipulatiók az üzleti titkok sötétjében rejtöznek, azokról nem szólnak, de vannak közöttük olyanok, melyek nyíltan úzik az uszarat.

Az uszaratörvény határozott rendelkezései ellenére vesznek 9—10—11—12 %-ot, s ez a legmindennapibb dolog.

Nem találkozik ember, a ki ezen uszarat fölfedezné. A közönség valóságos fejsz tehén, a pénzintézeteket pedig nem szokták gyanus szemmel tekinteni.

Azok látszólag rendes, járt uton haladnak. Vesznek 6—8%-ot névleg, — de holmi irásdíjak s más körmönfont cimzeken tényleg 10—12%-ot is, a mi már uszora-kamat.

Ott a hol a közönség egyedenként eszelekvéste magát gyengének érezi, ott a sajtó van hivatva fölemelni védő szavát.

E nagy megyében számos pénzintézet uszoraszkodásáról vettünk tudomást, s mig egyrészt ily általánosságban mondott vádakkal valamennyi pénzintézetet gyanusítani nem akarunk, addig a közönség érdeke is megköveteli, hogy ezen pénzintézeteket meg is nevezzük. S ez ezúlván.

Tényekkel akarunk föllépní. Gyűjtieni fogjuk az adatokat s egy szerre óhajjuk 5—6 ilyen uszoras intézet belső üzelméiről lerántani a leplet. Kétkedőkre bizonyára ma sem igen találunk. Hiszen, a miket elmondottunk, — nyílt titokként, sőt alán nem is titokként, hangoztatnak szerte a megyében. Egyes önszegélyző szövetkezetek szedelges, kipékdő kapkodó magatartása szobeszéd tárgyat képezi.

A visszaélések s ügyetlen pénzkezelési manipulatiók vetékednek a tilos kamatokkal.

Példaadás okáért egyet-kettőt nem ártana a törvényszéki terem vadpadjára vinni, s miután az uszaratörvény a bírót egy esküdt állásponjtára helyezi, a lesújtó ítélet sem bizonytalan, még akkor sem, ha a bűnpalástolásban oly gyors s oly szakavatott dividendások fömuffija ellen corpus delictit fölmutatni nem is lehet.

Eleddig uszoras alatt a közönség mindig magánembert képzelt. — Ol, nagyszámaban grassáltak a maganzuzorasok, hogy a társadalom elfelejté uszorasra venni a közuzorasokat. Most

már itt az ideje, hogy azokat is legközelebb a nyilvánosság bonczasztalára helyezzük.

A községekben, városokban oly gyakorivá lett bukásoknak forrása a pénzintézetekből fakad.

Vedremo.

A zombori izr. hitközség kérvénye a képviselőházhöz.

A zombori izr. hitközség f. hó 6-án tartott gyűlésen elhatározta, hogy Mártonfi Károly orsz. képviselőnek szives közvetítése útján a következő kérvénnyel járul az országgyűlés képviselőházához:

Melyen tisztelt Képviselőház!

A förendház újjászervezéséről szóló törvényjavaslat, azon érdekt szerkezetében, melyben azt a tisztelt képviselőház elfogadta volt, Magyarország többi egyházat mellett a zsidó felekezetnek is képviselőket kívánt biztosítani az országgyűlés felsőházában, egy a korona által kinevezendő hitfőnök személyében.

Halálaz és megnyvással fogadtuk a t. képviselőház ez intézkedését, mert kifejezve láttuk benne a zsidó felekezet minden kétségben felül álló teljes egyenjogúságát, úgy, amint azt értelmezte az 1867-iki törvényhozás, mely a zsidók polgári és politikai egyenjogúsága mellett a zsidó vallás külön receptóját csak azért nem igattarta törvénybe, mert ez a vallásszabadság fönnen hirdettet elve által és az akkor uralkodott jogfogalmak szerint föllihalott dolognak tekintetett.

How pedig a förendház újjászervezéséről szóló törvényjavaslatban a zsidó fele-

A „Zombor és Vidéke“ tárczája.

I hoz.

Egy fölöttem lako hölgy emlékkönyvébe.

Álom csak az élet,
Mely rövidke álom,
Melyből ébred s nincs,
Csak a túlvilágon.

Boldogan az élt, ki
Edes álmok között,
A mennybe virágos
Utakon költözött.

En is csak álmodom
Boldogságról, szépen,
Hisz fölöttem lengsz te
Lágy daloldal szépen.

Oh ha így Morpheus
Karjain pilvenve,
Lelkem e rajongó
Szívből elroppenne, —

Úját el ne áldd ám
Edes egyetlenem,
Ne kísértsd elfogni
Főnn — az esmeleten!

— i — i.

Mit sottognak az én bokretám virágai?*)

Ti kétkedők, kik az istenség szikráját érezve magotokban azt hiszitek, hogy csak egyedül vagytok a természet teremtményei között, kik gondolataitokat zavarkba önteni, értelmeitöknek tagolt hangokban kifejezést adni képesítettetek, s még azt sem hiszitek, hogy a fömléle bús dalában, a családótt szerelem keservét zengé el, a gerle bugásában a boldog szerelem öngéseiét jelzi, a pacsirata, magas roptében örömdalt zeng a kikeletnek, a fúr a pitymallatot üdvözli „versével“, szóval, kik a természetnek szavát nem hiszitek, jöjjetek hozzám, tekintetek meg az ő kezei által összekötött bokretámot, hallgassátok meg, mit sottognak, az alban összeillesztett virágzásalak, s hajoljatok meg a természet előtt, értsétek meg annak hangját, tanuljátok megismerni a nagy művészt, mely a bőszi viharnak zúgó morajában, a fömléle bájos dalában s a kis nefelejtis sutóságában egyformán a szivhez

*) Mutatványul közöljük jeles munkatársunknak e költői hangu iranyzatokat, — a jövő hóban megjelenő kötetből, melyre eddig is, mig az előzetesi felhivatás közölnök, elozetesen akarjuk olvasónk figyelmét felkeltöeni. A megjelenő kötet e mutatványhoz hasonló iranyzatokat, beszéleteket, tárcákat fog tartalmazni, s Palotay irói neve eilig biztosított arra, hogy kik a könyvet megfogják szerzöni, kedves olvasmányra tesznek szert. Szerk.

szól, tudatva azzal, hogy a hangot, az érzelim kifejezését nem kizárólagos tulajdonul alta azon teremtményenek, mely felemelő fölve, buszke öntudattal jár-kei, észre sem véve, mit körülte beszél a természet saját hangján!

Szendén, elvonulva a világ zajától felselelek fel szirmaim, sottogja a kis ibolya, — igénytelen helyzetem nem vonza a nagy világot körömbé, virágom egyszerű színe nem árulja el messzire hol létemet, de ki felkeres, keblére tűz, illatom árjával áldozom fáradságáért.

Ártatlan, mint gyöngyeim színe, az én életem, rebegi a gyöngyvirág, — a remény színe viselő levelek közé rejtve függesztem le apró esengőmet, nem mintha az ártatlanság büszkén, fölemelt fölve nem járhatna; nem! hanem mivel az ártatlanság föjlellemvonása a szende szerénység; szerényen meghajtom fejemet, s kebledre tűzve tied rövid életem, tied a szende gyöngy, melyen a természet harmatkönnye csillog s kicsalja belőle az andalító illatot, mely magával ragad az ábrándok néma világába.

Légy állhatatos, apró csillag virágaim színe lebegjen örökre szemed előtt. A feledést ez emberi gyöngöseséget vetked le magadról s „nefelejt“, sugja felembé a kis nefelejtis. Mint csillagalaku szirmaim koronám, fonják körül éltedet a mult emlékei

s ha hervadnak annak egyes szájai, frissíted fel az emlékezt harmatával. A barátság, szeretet, szerelem e három szent érzést soha se vonja be az idő áttáhalatlan lepellel, hogy lekki szemeid nyíltan tekinthessenek vissza a leélt multra s erőt szerzhess abból az elfátyolozott jövőre. Oh kerlek ne felejtis soha!

Bibor palástba burkolt végzetem, ti elnevezetek a virágok királyának, keblére tűz mindenki ki csak hozzám fer s aggodva nézi, ha a forró nap leve elhervaszja, letepi szirmaim, — panaszojja a rozsa. Bibor palást, királyi fény, illatár, miért? Hogy a hervadás annál fájóbb legyen! Ma meg teljes fényben állok előtled, holnap egyenkint hullnak el szirmaim, élvezs illatom s csupán túskeim maradnak fenn számodra. Életem rövid, tanulságos. Feselő bíbora voltam, telem reménnyel a jövő iránt. Fejlődött virag lettem, bámuloja körvezetetnek. Elhervadok a forró nap hőre alyt, — lesz e ki megírhatja halálomat?! Keblemben a szerelem illatárjával oly boldog vagyok ma még, meddig fog ez illatár megmaradni, ki mondja meg! Minden mulandó a földön, csupán egy mi megmarad, a fájdalom, a szenvedés, a bánat: ezért maradjak meg halálom után is túskeim! Szorítsd kebledre, élvezd illatom, hisz az idő eljár, ma tied vagyok, ma kebleden nyughatom, ki tudja a jövő perezen nem fogja e már csak túskeim megver

ezt képviselőt a t. képviselőház mégis a többi felekezettel eltérőleg, egy hitfonkú kinevezésnek alakjában előzta megoldani, annak természetét okát feltaláltuk abban, hogy a magyar zsidó felekezet országos egyházi szervezettel nem bírva, azt az országgyűlés felszólította az ide szerint csak kinevezett egyen képviselőnek.

Messzebb menő következtetést vont a magyarországi zsidó felekezet jelenlegi egyházi szervezeteleiből a méltóságos főrendiház hármas bizottsága és utóbb a plenum is. A méltóságos főrendiház már egyes-nesen eljött a t. képviselőház törvényi vaslatának ide való rendelkezését s ezzel a magyarországi zsidó felekezet felszólási képviselőt. Eljötté pedig azon indokolással, hogy a felekezetnek nincsenek, miként a többi felekezetnek, oly országosan elismert előjárók, kik azt a főrendiházban képviselői jogosulva lennének.

Készséggel elismerjük, hogy a méltóságos főrendiház emez álláspontja a tényleges helyzetnek megfelel és az érvényben levő közjogi szempontjából alaki kifogás alá nem eshetik. A magyarországi zsidó felekezet, sajnos, ez idő szerint csakugyan nem bír oly országos egyházi szervezettel, melyből kifolyólag az egész magyar zsidó felekezet egyházi vagy világi előjáróit megjelölni lehetne és így érteni tudjuk azt, hogy a mélyen tisztelt képviselőháznak a kérdésben hozott határozata a méltóságos főrendiház ellenzével találkozott. Azonban a törvény előtti felekezeti egyenlőség elvének alapján, az adott körülmények közt is csak úgy maradt volna a méltóságos főrendiház következetes, ha egész nyíltsággal kimondja vala egyuttal, hogy a magyar zsidó felekezetet a formai akadály nem léteben ép oly képviselői jog illeti a főrendiházban, mint Magyarország többi bevett felekezeteit, melyek meglévő szervezeteik keretében küldenek a főrendiháza képviselőket.

Es ha e jog kifejezésének semmi egyéb ezéja nem volna is, mint hogy a magyar zsidó felekezet egyházi szervezeteinek végmegoldását sejttesse, az a körülmény magában véve is elegendő indokolná annak szükségességét, mert a magyarországi zsidó felekezet, mint olyan, csak a szervezett egyház keretében oldhatja meg teljesen, öntudatosan és rendszeresen a haza iránti feladatait.

Az egyenlőség szent elvön nyugvó álláspontja helyekedve, ezek után két kijelentésre érezzük magunkat kötelezve. — Először a hála kijelentésére a mélyen tisztelt képviselőház iránt, mely a meg nem szervezett magyar zsidó egyháznak is képviselőt öhajtott biztosítani a főrendiházban, kétségkívül azon nemes intenciót vézélve, miszerint elenyésztette azokat a sérelmeket, melyek az utolsó évek alatt, fájdalom, oly bőven jutottak ki felekezetünknek

zeni újadat. De félre a komoly gondlattal, — suttogja tovább, midőn a kis bokretéből kivéve keblemre tüzet a viruló rózsát, — félre a komoly gondlattal, most virulok, kebleden ildom kétszeresen andalót, tied vagyok, miért gondolkodj a jövőre, midőn a jelen oly szép, oly boldogító.

Megértetted a virágok nyelvét, megértetted a szavak jelentéseit?!

En értem, érzem azok igazságát, s meghajlok a nagy természet előtt, mely nem csupán a suttogó szélle szárnyain hozza meg kevesünk érzelmeit, hanem kifejezi azt a virágok nyelven is tisztán, érthetően, csak akarjuk megérteni azokat.

En értem e hangokat! E szavak az ő lelkének visszhangjai, s melyen szívemig hatnak s boldogítva tesznek.

Ha megérted te is a virágok suttogását, te is oly boldog lész, mint én vagyok, ki naponta hallgatok s mit suttognak az én bokretém virágai?!

Csorba Palotay Ákos.

a méltatlan meghurezoltatás, üldözetés és zaklatás minden alakjában. Másodszor azon hínek kijelentésére, hogy a méltóságos főrendiház — a mint más föl nem tehetünk, — ószinte és igaz volt irányunkban akkor, mikor a magyar zsidó felekezet képviselőtétét egyháznak szervezésének föltételéhez kötötte, hogy tehát a méltóságos főrendiház, hozott határozatuk indokolásához követte zetesen, ez akilag jogosult föltétel mellett készséggel adnak majdan helyet soraikban a magyar zsidó felekezet hivatott képviselőjének, annyival inkább, mert a magyar zsidó felekezet nem csak a törvény ridg szabályai szerint, de ószinte hazafias törekvéséinel fogva is méltán igényt tarthat arra, hogy a szívesen vállalt kötelezettségek mellett a jogokban is osztozzék más felekezetekkel.

Elsőszor indokaink alapján, hivatkozva a nemzet képviselőitnek annyiszor tanusított szabadelvűségére, igazságszeretetére és méltányosságára, egész alázattal kérjük a mélyen tisztelt képviselőházat:

Miszert a főrendiház újjászervezéséről szóló, újabb tárgyalás végett e tisztelt képviselőház előtt fekvő törvényjavaslatban a magyarországi zsidó felekezet képviselőitnek elvét kifejezni, és a mennyiben a mélyen tisztelt képviselőház által a kérdésben hozott határozat törvényerőre emelhető nem volna, a méltóságos főrendiház által törtült szakasz helyébe oly rendelkezést méltóztatassék beiktatni, hogy a majdan szervezendő magyar zsidó egyház hivatott képviselője részére, ez állásnál fogva ilesi és szervezeti jog biztosítatik a magyar országgyűlés főrendiházában.

Kiváló tisztelettel:

Zombor, 1885. április hó 10-én.

A mélyen tisztelt Képviselőháznak alázatos szolgálói:

A zombori zsidó hitközség nevében:
dr. Spitzer Mór,
elnök.

Budapesti általános kiállítás.

III.

Hazánk közgazdasági fejlődése komoly forduló ponthoz ért, amint ezt számos megfigyelésre méltó jelenség tanu lja. Amint egy-két évtizeddel ezelőtt csak kevesen sejtették, az ma már általános elismert, gyakorlati következményeiben pedig élenként érzett valóság: és ez az, hogy Magyarország pusztá földművelő ország létere nem képes arra, hogy magát kulturálmunkáért fentartsa, sőt táu még arra sem, hogy államiságát végleg biztosítsa. Nemzeti iparunk kérdését nem várt gyorsasággal égetővé tették a világpiaci sajtáságs konjunkturái, amelyek következtében a mi helyzetünk, mint mezőgazdaság mivélő országé tarthatatlanná vált; és az 1867 óta magunkra vállalt nagy pénzügyi kötelezettségek mellett nem áll többé módunkban, hogy visszahúzódjunk az előbbi álláspontba, pusztán szükségleteink bőcs megszorításában és élet módunk patriarichális egyszerűségében keresve ótalmat a nemzetközi verseny nehezen sújtó következményei elől. Ez az, ami az iparkérdést hazánkban égetővé, sőt létkérdéssé teszi.

E szempontból nézve az országos kiállítás a gyakorlati gazdasági politika egy nevezetes tette gyanánt tűnik fel és egyuttal imponans és örvendetes nyilvánulása gyanánt a nemzet azon akaratainak, hogy a magyar ipar fejlődése a magyar nép minden erejének összeműködésével által hatalmas lendületet nyerjen.

Közgazdasági életünknek egynemely körülménye sürgetővé teszi a lappongó bajlajos felemisrőst és ha egy általános országos kiállítás eszméje már előbb föl nem merül és a törvényhozás által meg nem valósítatik vala, úgy a jelenlegi gazdasági konjunktúra nyomása alatt most kellene hazánkunk egy ily kiállítás rendezéséhez fogna.

A nagy kiállítási mű közgazdasági elemei, amennyiben már ma mérlegelhetők, azt a benyomást teszik a szemlélőre, hogy amaz általános elterjedt vélemény, mely Magyar-

országot többnyire tisztán földművelő ország nak tekintik, a tények valódi állásának többé meg nem felel és bizvást a tőbhaladott álláspontok kéző sorozható. Izaz ugyan, hogy a nagyvezes éveknek az akkori primitív viszonyokhoz képest épen nem fejletlen ipara a külföldi verseny következtében nagyrészt elcsenvesedett, azonban az ország kiállításra érkezett tömeges bejelentések két immár megdönthetetlen tényről tanuskodnak: először arról, hogy a régi iparnak az ország sok részében még tekintélyes maradványai vannak, melyek a modern tökéhabatal és technikai haladás kellő kiaknázásával egy uj ipar megteremtésénél értékes anyagként volnának felhasználhatók; másodszor pedig arról, hogy hazánkban az uj iparágok eddig sora keletkezett, amelyek a kedvezőtlen időviszonyok ellenére is ifjonti erejüknek meglepő jeleit tudták már több ízben nyujtani és amelyeknek kétségennyívül szép jövő jóslható.

Még oly iparágokban is, amiknek létezéséről is alig volt a közvéleménynek tudomása, így például a szövő ipar terén is a hazai kiállítások valóban imponzans számmal találkozunk. Az a közel négy száz név, amelyet ez az iparcsoport fölmutat, arról tesz tanuságot, hogy még sem pusztá ábránd az, ha a magyar szövő ipar föllendültéhez ama reményt fűzzük, hogy néhány év múlva legalább saját szükségletünket a magunk erejéből leszlünk képesek fedeztetni. A nagyrészt helyi szükséglet számára dolgozó ruha iparról ezuttal szólni sem akarunk, de az a körülmény, hogy a fa- és bõripar, a batorés díszítőipar és a gépipar csoportjainak mindegyike 200-300 kiállítót mutat fel, ez már oly jelenség, amely magyarországi minden barátját a legörvendeteseb módon fogja meglepni. Igen nevezetes továbbá a mi vas- és fémaparunk, amely nem kevesebb mint 328 kiállítóval van képviselve, ugyszintén az üveg- és agyagipar, mely az ország minden részében üzetik, és melyet a kiállításban 129 iparoscsörg képvisel. Valóban csak most és csak a kiállítás útján jutunk abba a helyzetbe, hogy teljes tudatára ebredjünk a magyar ipar erejének és megismerjük egyes iparágaink számát, jó részben tekintélyes mivélőit.

A kiállításból merítendő önismeret hazánkra nézve nem lesz sem megszegőnyentő, sem levertő ha'sód, de sőt — ennyi már most is biztosan mondható — inkább alkalmas lesz arra, hogy a nemzet önbizalmát a közgazdaság terén is tetemesen emelve, a kóros pessimizmus által zavarba ejtett közvéleményt ismét a nyugodt és biztos haladás útjára terelje.

Liszt Ferencnek a kiállítási bizottság a napokban fölszólította, hogy művei közül ajánljon egyet, melyet a kiállítás megnyitására önnepi zenekupen elő lehessen adni. Liszt az a „Magyar induló”-ját ajánlotta, melyet az 1867-ki koronázási ünneplyre szerzett. Ez induló a 68-ik gyalogezred zenekara fogja a kiállítás megnyitáskor előadni s a zenekar a mű betanulásához Faulwetter kar. ügy vezetése alatt már hozza is fogott.

Az élő állatok nemzetközi időleges kiállításának egyik osztályát tudvaleg az ebek kiállításá fogja képezni, mely május 5-től 10-ig tartatik meg. Habár az ez osztály számára való bejelentés határideje már lejárt, az országos bizottság figyelmezteti az érdekelteket, hogy bejelentések még mindig elfogadhatók. Bejelenthető bármely országból származó eb s a nyertes állatok pénzdiakjában és kintintéseikben részesülnek. A térdíj darabonként 2 frt 50 kr. A szakség ges ketrecek minden további díj nélkül rendelkezésre állanak; az ebek ápolása és gondozásáról a kiállítás hivatal által kirendelt állatorvosok gondoskodnak. Csupán az ebek élelmendezésért fizetendő adagonként 20 kr. díj. Kivátnára az országos bizottság a kiállított állatok eladását is elvállalja.

Az országos kiállítás alatt a fővárosba utazó vidéki tanítók fogadására és utbizajzálására a fővárosi tanítóegyletek küldöttjeiből álló fogadó bizottság f. hó 27-én tartotta alakuló gyűlését a népnevelők egyesületének

helyiségében. E bizottság 70 tagból áll, melyből 30-at a bpesti tanítótestület, 20-at a népnevelők egyesülete és 20-at a budai tanítóegylet küldött. Előköké egyhangulag Horbágy Gyula, jegyzőkké Soltész Kálmán és Hertelényi Antal, pénztárnokká pedig Róza György választattak meg. A fogadó bizottság mindenki tagja felvényt fog kapni, a részletes program később fog közzététetni. Vidéki tudakozódások Wehner Gyula igazg. tanítóhoz intézendők (I. kerület szarvasteri községi népiskola.)

Hazai építészainknek az ország kiállításra leendő minél tömegesebb részvétele tárgyában a magyar mérnök- és építészegylet által megindított mozgalom a kellő sikerre vezetett, amennyiben az ország bizottságánál jelentkeztetőkön kívül még 14 építész ígerte meg, hogy terveiből ki fog állítani. A bizottság ez irányban további is működni fog, hogy a rendelkezésre álló két teremben a magyar építészet méltóan legyen képviselve s az egyesület fel fogja kérni a kiállítás végrehajtó bizottságot, hogy a tárgyak beküldésének határidejét április 25-ig hosszabbítsa meg.

A kiállítási terület parkozásának kiengészítéséről az országos bizottság 4000 forint erejű különféle fenyőket vásárolt, melyekből öt vaggon Pozsonyból meg is érkezett s a királypavillon környékén már részben el is ültetett. E fenyők öt méter magasak. Albrecht főherceg a saját pavilonja környékét szintén coniferákval díszíteti s ezeket most ültetik.

Az „Agenzia Chiari” Milánóban, Olaszország egyik legtekintélyesebb utazó vállalata j-letést tett az országos kiállítási bizottságnak, hogy a kiállítás tartama alatt tömeges kirándulásokat fog külön vonatokon rendezni Budapestre. Az első kirándulást június havában rendezi s ez Budapesten kívül hazánk nevezetesebb városaira kiterjed.

A keleti pavilon részére Konstantinápolyból számos, felette érdekes küldemény érkezett be; a többi közt Tarnawski, a szultán udvari könyvtörőjének egy gyönyörű albuma, a melyben a konstantinápolyi könyvtörő-ipar jelen állapota terjedelmesen fejtegettik. Felemliti egyebek közt, hogy ez az iparág eddig teljesen el volt hanyagolva, újabbban azonban a szultán közvetlen buzdítására — a ki legutóbb 10,000 kötetre menő könyvtárt alapított és súlyt helyezt arra, hogy a művek legnagyobb részét Konstantinápolyban kötésséne be hatalmas lendületnek indul.

H i r e k.

Kinevezések. A kulsí járásbíróságához albórvá Reindl-Guacsics Ernő nagy-kikindai törvényszéki aljegyző, — a zombori kir. adóhivatalnál megfűresedett IV. oszt. adótszítú állomásra Kovács Dénes V. oszt. adótszítú ugyancsak Nagy-Kikindáról nevezetett ki.

Panasz Zenta város tisztviselői ellen. A Szabadkán megjelölő „Szabadság” írja a következőket: Zenta város is nagyon meglehető áldva jó és lelkiismeretes tisztviselőkké. Példa: 1884. január hóban betervezték az ottani árvászekék egy bírói egyesület egy kiskuro érdekeiben jóváhagyás végett. Sok utánjárásra 1885. április 1-én az egyesület jóváhagyatik, és utasítatik az ottani ügyészség, hogy ez egyesület alapján a telekőnyvi tulajdonjog bekebelezését eszközölje. Az ügyészségnek volt gondja, hogy a kiskuro pénzét egy soha le nem járó kötelezvényre kiadja az apának, de a telekőnyvi beadványról végleg megfeledkezett. — Ma, egy év múlva kérdjük: miért fizeti Zenta város tisztviselőit és különösen ügyészeit? Hogy pipizzanak és privát dolgukat végezzék a hivatalban! Így lehet most különben egy esztendő alatt csak elkészíthetett volna egy 10 soros beadványt.

Uj postamester. A bajsai postamester állásáról föllüggesztetvén, helyébe Tallósy Máté nevezetett ki. A postahivatal az új postamesternek f. hó 1-én adta át a szabadkai postahivatal főnöké.

csinyál. Amman igaz. De hát ha bakkancos nem vóna, hát ki örízne még az poszkizlitt, mikő jaz delezsa cerbú elopjak? Ara mán nem gondúnak azok a nagyfűtő urak; hanem csak ara, hogy drága jaz komisz labli. meg az gyalog fuvar bér.

Kévénsi vagyok, hogy azok a kódifkator urak útek e az görhes tanító urná, — az Isten nyugtassa útet — annyit az számár padba, mind eén, mer hát sokszó meséte, hogy hát sok számárbú csinált mán ú kódifikator az lénujvá, pejjig hát bellüem még se tudott csináni.

Igaz a jaz fraibillogis ur még jazt is monyja, hogy hát óvasta jaz úságbú, hogy kiesik nemokára man ennek az velágnak az feuke, mer hát man sok az szonély és az fenék dongaja rohatt.

Szeretném tunnya, hogy hát eén rá esek-e az Boreca lányomra akkó.

Hanem hát nos mán csak sjessenek e küdenyi azt a kevés lénujra valót, amit meg Verka körösztyányim adott, amikő még a libájt öríztem, mer hát ha csakugyan leesünk a vezélgal jaz sítsítségbe, hát nem lát. tyuk maj, hogy nejjik lesz az peniszés huzsás, és maj az Maczesz zsidó, aki nálunk az arengyas, — mindet csak peniszés krajczárnak liz, még az fenyös tallért is.

Tisztotetóm és csókútatóm meggyajukat jaz Orze nént, jaz Kati nént, az Joska fájvá edős apamát edős anyamát még az testvér batyomát jaz Andrist az kompakto- rek gyiak fájvá együtt, aki man tan embőr is lótt.

A hullájdúkot csak jó kössik be és kügyek e, hogy hát penisz ne legjon az úton, mer az feivelbi ur. Szurk is nagyon kevénsi atra szentül maragyekra, hanem hat letkevénsi-b raja jaz síotom az Maczesz Móni fíja az tuti Móni, hogy aszonyja leg- alább ezt a szaraz hetet kibúttá maj e' kis zairós tróvhe e' kis sunka csontva.

Mos még csak jazt írom, hogy hat vi- gyázzanak tútre, vízre, vízre még az Bodri kutyanára, mer hát nagyon is rajár az egre átczójaz jaz saiga dorotná, akúti meuce mo- tüt jaz úr Isten szent kügyeme, ha kin szpeczeröl az utczan, mer hat aszonyák, hogy az rosszabb az kikoreczkedése.

Ez maradak szeretetés fíj és hiv síges magzattjuk az aristryna is

Barré Marczí
k. k. infanterista és
kompanyija hornyista.

Felelős szerkesztő és kiadó-lapfeljádós:
MOLNÁR GYULA.

Nyilttér.

MATTONI
BUDAI-KIRÁLY
KESERUVÍZE

Több
kiállításon jutalmat nyert.

Kapható minden gyógyszertár és kávéházban

MATTONI és WILLE
BUDAPESTEN

Hirdetések.

Legelő.

Közletré teszem, miszerint a magas kineztartól hasznárbébe vett 484 cat. föld kitűnő jószágú paragi legelőre április 24-től október végéig tartó legegítésre márhákat fogadok el. A jelentkező t. cz. márhá tartó gazdáknak bővebb értesítéssel szolgálak.

Kulán, 1885. ápril 1 én.

Vitalyos Imre,

lérlő

Szénsavdús természetes, alkalikus asztali víz, egyuttal gyógyvíz a gyomor-szerveknél, légzés- és hólyagbántalmaknál. — A krondorfi tekintélyes orvosainak vegyelemzése szerint minőségileg első rangot foglal el az ausztr. alkalikus savanyúvizek közt.

Kutvállalat Krondorfbán Karlsbad mellett.

Raktár Zomborban; Weidinger S. és Zs. és Falcione Gusztáv urak kereskedéseiben.

Minden ásványvízkereskedésben és restaurációban készletben van.

Mindennap olesó, friss kenyér.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy helyben a róm. kath. templom épületében egy a közönség minden igényeinek megfelelő

lisztkereskedést

és 3-1

sütődét

nyitottam.

Raktáron tartok naponta friss fehér és barna, rozsos és burgonyás kenyeret, vajás kifliket, zsemlyéket s luxus süteményeket, valamint minden kívánalomnak megfelelő lisztet és friss korpát.

Minden kívánalomnak pontosan meg tudok felelni.

A n. é. közönség minél számosabb látogatását kéri,

Deutsch Adolf.

Barna kenyér.

Vajás kiflik.

Luxus sütemények.

Figyelmeztetés.

Az általános ismert, jó hírnevű áruvá a több elő-
daihoz képest kiváló minőségű kármelnyesim — keserű-
göcsöl fogva — ok utazások ivón az utóbbi időben ki-
bírva, elhatároztam, hogy azonos céljaimat megvalósítom e-
arra két szoromat saját kezemmel készítek, igyon jár,
levegőztetve azt egyeztetve voltjéként a budapesti
parkarménal.

Sósbornszesz

gyors enyhítést esz özöl:
csuzos szagattak, fagyás, fog és fej
fájdalma, szemgyengeség, benulások,
zsugorok s b. elen; de különösen a
bedörzölés-kenő-gyűrő-
gyógymódnál. (masszage)

igen jó hatásának bizonyult. Fog iszító
szerül is igen ajánlható, a mentyében a
fognak fényt elősegíti, a foghúst erős
bíti és a száj tisztá, szagtalan ízt nyer
a szesz elpárologása után valamint ajánl-
latos e szer **fej mosásra** is a hajidegek
erősítésére, a **fejkorpa képződés** meg-
akadályozására és annak megszünté-
tésére. 3-3

Ara egy nagy üveggel 80 kr.,
egy kisebb üveggel 40 kr.

Brázy Kálmán,

Budapest, IV. kerület, Múzeum-körút 23. sz.

Védjegy 319. és 420. szám.

Használati utasítás magyar vagy német nyelven, bizonyos névsóval névsóval ellátva, minden üveghez ingyen mellékelten.

Kapható Zomborban: Falcione G., Engel Adolf, Weidinger S. és Zs., Nikodits István, Mihelsz Gyula, Hrabovszky és Sztrlich, Heindlhofer Róbert, Koszta Czvetkovits, Gallé Emil, Sztankovits P.

HERBABNY GY.

növény kivonata:

„Neuroxylin.”

elismerett kitűnő szer

köszvénybajokban,
mindennemű

rheuma és idegbajokban

mint reumatikus és ideges arczáfájdalmak migránek, oldalfájdalom, [ischias], fülszak-
gatás, reumatikus fogfájás, kereszt- és kules-
fájdalmak, göresök, általános izomgyenge-
sége a reszkedéseknek, álmatlanság, a ta-
gok dermedtsége hosszabb gyalgolás vagy
előhaladott kor folytán, elgyogyított sebek-
ben való fájdalom betegségek ellen.

A Neuroxylin bedörzölésként szolgál s
gyógyereje polgári s katonai kórházokban
bizonyult. 20-16

Elismerő iratok:

Herbabny Gyula gyógyszer. urak Bécsben.

Induttava érzem magam önök külö-
nös köszönetem az ön „Neuroxylin”-ja
gyógyhatásairt nyilvánítani, mely az ön
nappal oly jól hatott s öt tőrdének merev-
ségét megszabadítá, mely betegség öt új-
szentendvél lepte meg. Végül meg jobb
keze is megdagadt s minden fáradozom
rajta segíteni, fájdalom mert haszaltan volt,
még vegre az ön „Neuroxylin”-ját
megkaptam. Többször bedörzölése után a
fájdalmas tagoknak azzal, fiam minden fáj-
dalomtól megszabadult s egészéges.

Rtroril u. p. Dkewohistitz Mähren
1884. aug. 30-án.

MIKA FERENCZ gazdász.

Mintfog az ön „Neuroxylin”-jál igen
jó hatásal használtam rheumatikus bántal-
maknál mitt legjobb köszönetem nyilvání-
tom s kerem egy üveg jobbminőségű után
vet melletti küldését.

Pelles, P. Saar, Mähren 1884. ápril
7 én. Haiota V. postavezető.

Sziveskedjek postautánvélal 3 üveg
„Neuroxylin”-t (rózsás csomagolással) kül-
deni. Bárhöl használtott és eddig segített
s mint kitűnő szer van elismerve.
Uztya, 1884. jun 9 én

ANDÁSSY KÁROLY lelkész.

Árak: 1 üveg (zöld csom-
1 fr., 1 „eresebb mi-
nőség (vörös csom.) kösz-
vény rheuma és merevség
ellen 1 fr. 20 kr. postavai
20 kr. csomagolás.

Minden üveg ellenor-
és szempontyából az itt
látható határolás bejegy-
zett védjegy szolgál, amelyre ügyelni keretik.

Központi szállítási raktár a vidék számára.

Bécsben. Apoth. „zu Barmherzigkeit“

Herbabny Gyula, Neubau, Kaiserstrasse 90

Első raktár Magyarország számára Bpsten

Török József gyógy szerésznél király-utca 12

Továbbá raktárak a következő uraknál.

Eszék I. C. Dienes. Pécssett Kovács M. N.

Bécskerék Mencer E. Lugos Vértés L.

Pétervárad Deodato. Szeged Kovács, Bar-
csay C. Temesvár Tarcazy B. Zahner O.
Steiner F. Wersetz-Müller O.

A legjobb
borderítő-szer.

Egy ismert magyar-balaton-
vidéki borderitő-szer, mely a
legtorotabb és legzavarosabb
hört is 3 nap alatt kristály-
fénnyessé teszi, a nélkül, hogy a
borban utóizt, vagy luttellia-
zasmál a legesekegyebb csapa-
deket hagyva az üvegben. Ezen
szer több pincében használta
tott s nagyobb vendéglőkben
is 2 év óta a legnagyobb sik-
kerral használják. 30-és pa-
laezk ára 2 frt 30 kr. Minden
üveg használati utasítással kü-
ldetik. Megrendelhető: Buda-
pesten a „Munkatárs” kiadó
hivatala utján; IV. ker. Lipót
utca 6. szám, 1. em. 12. ajtó.
12-2